

Substancje i ich przemiany

Poziom podstawowy		Poziom ponadpodstawowy		
Dopuszczający (K)	Dostateczny(P)	Dobry(R)	Bardzo dobry (D)	Celujący (W)
<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady bhp obowiązujące w pracowni chemicznej - nazywa sprzęt i szkło laboratoryjne używane w pracowni chemicznej - wie, że substancje charakteryzują się określonymi właściwościami - określa właściwości substancji - dzieli substancje czyste chemicznie na pierwiastki i związki chemiczne - definiuje mieszaninę substancji - wyjaśnia, jaką mieszaninę nazywamy jednorodną, a jaką niejednorodną - podaje przykłady mieszanin - wymienia najprostsze metody rozdzielania mieszanin - definiuje zjawisko fizyczne i przemianę chemiczną - definiuje pierwiastek i związek chemiczny - podaje przykłady związków chemicznych - zna podział pierwiastków na metale, niemetale, półmetale – podaje przykłady - zna podstawowe symbole chemiczne pierwiastków - wie, że powietrze jest mieszaniną jednorodną - wymienia główne składniki powietrza - wie, co to są stałe i zmienne składniki powietrza - wie, co to jest tlen, wodór, azot, tlenek węgla (IV) i jakie mają właściwości 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia, czym zajmuje się chemia - zna podział chemii na organiczną i nieorganiczną - wie co to jest materia - wyjaśnia, czym się różni ciało fizyczne od substancji chemicznej - wymienia i wyjaśnia podstawowe sposoby rozdzielania mieszanin - umie sporządzić mieszaninę substancji - umie rozdzielić składniki mieszaniny (sól kuchenna – woda) - wyjaśnia różnicę między zjawiskiem fizycznym a przemianą chemiczną - podaje przykłady zjawiska fizycznego, przemiany chemicznej - formułuje obserwacje do doświadczenia - zna wymagane symbole chemiczne pierwiastków - rozpoznaje pierwiastki, związki chemiczne - wymienia stałe i zmienne składniki powietrza - bada skład powietrza - wie, jak można otrzymać tlen - określa właściwości tlenu - odróżnia utlenianie od spalania - wie, na czym polega obieg tlenu, tlenku węgla(IV), azotu w przyrodzie - określa, do czego wykorzystuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje zastosowanego wybranego sprzętu lub szkła laboratoryjnego - omawia, czym się zajmuje chemia organiczna i nieorganiczna - identyfikuje substancje na podstawie podanych informacji - wyjaśnia, na czym polega destylacja - podaje sposób rozdzielania wskazanej mieszaniny - przeprowadza proste doświadczenie pokazujące przemianę chemiczną - analizuje w podanych przykładach przemianę chemiczną i zjawisko fizyczne - wskazuje wśród różnych substancji mieszaninę i związek chemiczny - wyjaśnia różnicę między mieszaniną i związkiem chemicznym - odszukuje w układzie okresowym pierwiastków podane pierwiastki - opisuje doświadczenie wykonywane na lekcji - określa, które składniki powietrza są stałe, a które zmienne - wykonuje obliczenia dotyczące składu pierwiastkowego powietrza w określonym pomieszczeniu - wyjaśnia rolę procesu fotosyntezy w naszym życiu - wyjaśnia, skąd się biorą kwaśne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje przemianę chemiczną i zjawisko fizyczne - potrafi wykonać doświadczenia z tego działu - przewiduje wyniki niektórych doświadczeń na podstawie posiadanej wiedzy - otrzymuje tlenek węgla(IV) w reakcji węglanu wapnia z kwasem solnym - uzasadnia na podstawie reakcji magnezu z tlenkiem węgla(IV), że tlenek węgla(IV) jest związkiem chemicznym węgla i tlenu - umie uzasadnić na podstawie reakcji magnezu z parą wodną, że woda jest związkiem chemicznym tlenu i wodoru - proponuje sposoby ograniczania zanieczyszczeń powietrza i wody - wykazuje zależność między rozwojem cywilizacji a występowaniem zagrożeń, np. podaje przykład dziedziny życia, której rozwój powoduje negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego - podaje przykłady reakcji egzotermicznych i endoenergetycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proponuje doświadczenie (rysunek, obserwacje, wnioski) mając podany jego tytuł - identyfikuje substancje na podstawie schematów przebiegu ich reakcji - uzasadnia, które reakcje zalicza się do reakcji wymiany - określa wpływ rozwoju cywilizacji na środowisko - przewiduje skutki negatywnej działalności człowieka na środowisko - identyfikuje substancje, mając podane o nich informacje cząstkowe - identyfikuje substancje, na podstawie schematów przebiegu ich reakcji

<ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest woda - definiuje reakcje syntezy, analizy, wymiany - wyjaśnia pojęcia: substrat, produkt, reagent - określa, co to są tlenki i jaki jest ich podział - definiuje reakcje utleniania, redukcji - definiuje utleniacz, reduktor - wymienia niektóre efekty towarzyszące reakcjom 	<ul style="list-style-type: none"> się tlen, azot, gazy szlachetne - podaje sposób otrzymywania tlenku węgla(IV) (na przykładzie reakcji węgla z tlenem) - określa właściwości tlenku węgla(IV) - wie, co to jest reakcja charakterystyczna - wie, w jaki sposób wykrywamy tlenek węgla(IV) - wymienia właściwości wody - wyjaśnia zjawisko higroskopijności - zapisuje słownie przebieg reakcji - wskazuje w słownym zapisie przebiegu reakcji substraty, produkty, pierwiastki, związki chemiczne - umie określić typ reakcji - określa źródła zanieczyszczeń wód, powietrza - określa właściwości wodoru - wie, na czym polegają reakcje utleniania i redukcji - rozumie, co to jest utleniacz, reduktor - umie w prostych przykładach wskazać procesy utleniania, redukcji oraz utleniacz, reduktor 	<ul style="list-style-type: none"> opady - określa zagrożenia wynikające z efektu cieplarnianego, dziury ozonowej, kwaśnych opadów - zapisuje słownie przebieg rodzajów reakcji - umie wykazać obecność pary wodnej w powietrzu - oblicza przybliżoną objętość tlenu i azotu np. w sali lekcyjnej - omawia sposoby otrzymywania wodoru - wie, w jaki sposób otrzymać wodór (w reakcji kwasu solnego z metalem) - wie, jak odróżnić wodór, tlen, tlenek węgla(IV) (próba z łuczywem) - wskazuje utleniacz, reduktor - zaznacza w słownym zapisie przebiegu reakcji chemicznej procesu utleniania i redukcji - określa, co to są reakcje egzo- i endoenergetyczne - podaje przykłady reakcji egzo- i endoenergetycznych (z lekcji) 		
--	--	--	--	--

Wewnętrzna budowa materii

Poziom podstawowy		Poziom ponadpodstawowy		
<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje materię - wie, że materia ma budowę ziarnistą - odróżnia atom od cząsteczki - definiuje atomową jednostkę masy, masę atomową, masę cząsteczkową - oblicza masę cząsteczkową (proste przykłady) - wie, że atom jest zbudowany z jądra i krążących wokół niego elektronów - definiuje elektrony walencyjne - wie, co to jest liczba atomowa, liczba 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje założenia teorii atomistyczno - cząsteczkowej - rysuje modele budowy atomu - oblicza masy cząsteczkowe - podaje definicję pierwiastka - dokonuje podziału izotopów - zna rodzaje izotopów - wymienia izotopy wodoru i podaje różnice między nimi - określa, na czym polega promieniotwórczość naturalna i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia poglądy na temat budowy materii - proponuje doświadczenie potwierdzające ziarnistą budowę materii - opisuje historyczne modele atomów - określa, co to jest reakcja łańcuchowa - wyjaśnia pojęcie czasu połowicznego rozpadu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest szereg promieniotwórczy - uzasadnia, że $m_{\text{substr.}} = m_{\text{prod.}}$ - umie udowodnić doświadczalnie równość $m_{\text{substr.}} = m_{\text{prod.}}$ - rozwiązuje trudniejsze zadania wykorzystujące poznane prawa (zachowania masy, stałości składu związku chemicznego) - wskazuje podstawowe różnice między wiązaniami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady szeregów promieniotwórczych - oblicza masy cząsteczkowe różnych związków chemicznych - przelicza atomową jednostkę masy na gramy - wyjaśnia, dlaczego masy atomów i cząsteczek wyraża się w atomowych

<p>masowa</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa liczby protonów, elektronów, neutronów na podstawie liczby atomowej i masy - definiuje izotopy i wymienia ich zastosowanie - wie, co to jest promieniotwórczość - wie, co to jest układ okresowy pierwiastków, zna jego budowę - wie, kto jest twórcą układu okresowego pierwiastków - zna podstawowe zasady korzystania z układu okresowego pierwiastków - zna podstawowe symbole pierwiastków - potrafi odnaleźć podstawowe symbole pierwiastków w układzie okresowym pierwiastków - wie, co to jest wiązanie chemiczne i zna typy wiązań chemicznych - podaje definicje wiązań: kowalencyjnego (atomowego), kowalencyjnego spolaryzowanego (atomowego spolaryzowanego), jonowego 	<p>sztuczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi korzystać z układu okresowego pierwiastków - umie wykorzystać informacje odczytane w układzie okresowym pierwiastków - podaje maksymalną liczbę elektronów na powłokach - rozpisuje rozmieszczenie elektronów na powłokach (proste przykłady) - rysuje modele atomów pierwiastków (proste przykłady) - definiuje czas połowicznego rozpadu - wymienia ważniejsze zagrożenia związane z promieniotwórczością - zapisuje wzory sumaryczne - rysuje wzory strukturalne - odczytuje na podstawie wzoru chemicznego, z jakich pierwiastków i ilu atomów składa się cząsteczka lub kilka cząsteczek - wyjaśnia jak powstają kationy i aniony - podaje prawo okresowości - określa rodzaje wiązań w cząsteczkach (proste przykłady) - wie, jak powstają cząsteczki - podaje przykłady substancji o wiązaniu kowalencyjnym (atomowym), jonowym - odczytuje wartościowość pierwiastków z układu okresowego pierwiastków 	<ul style="list-style-type: none"> - zna zastosowanie izotopów - swobodnie korzysta z informacji zawartych w układzie okresowym pierwiastków - podaje rozmieszczenie elektronów na powłokach - rysuje modele atomów - określa typ wiązań chemicznych - wyjaśnia różnice między różnymi typami wiązań - korzysta z pojęcia wartościowości - określa możliwe wartościowości pierwiastka na podstawie jego położenia w układzie okresowym pierwiastków 	<p>kowalencyjnym a jonowym oraz kowalencyjnym niespolaryzowanym a kowalencyjnym spolaryzowanym</p> <ul style="list-style-type: none"> - umie powiązać właściwości związku chemicznego z występującymi w nim wiązaniami - zapisuje i odczytuje równania reakcji chemicznych dużym stopniu trudności - udowadnia słuszność prawa zachowania masy 	<p>jednostkach masy i dlaczego nie są one liczbami całkowitymi</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnicę pomiędzy budową atomu wg Thomsona, Rutherforda i Bohra
--	---	---	---	--